

Sygn. akt I CNP 30/13

POSTANOWIENIE

Dnia 20 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie ze skargi I. F. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego Sądu Gospodarczego w W.

z dnia 21 kwietnia 2011 r., wydanego

w sprawie z powództwa Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta W. przeciwko I. F.

o wydanie lokalu użytkowego,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 marca 2014 r.,

odrzuca skargę i zasądza od I. F. na rzecz Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta W., zastępowanego przez Prokuratorię Generalną kwotę 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów postępowania skargowego.

UZASADNIENIE

Pozwana I. F. wystąpiła ze skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, tj. wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 21 kwietnia 2011 r., którym sąd ten oddalił jej apelację od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 27 maja 2010 r., w którym uwzględniono powództwo windykacyjne o wydanie lokalu użytkowego nr 17 położonego przy ul. M. 3/5 w W.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego merytorycznego orzeczenia w zasadzie sądu drugiej instancji i wyjątkowo - w przypadku określonym w art. 424¹ § 2 k.p.c. - sądu pierwszej instancji, kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe.

Skarga jest nie tylko środkiem nowym, ale i wyjątkowym. Zasadą bowiem jest, że prawomocność, tworzy nowy stan prawny pomiędzy stronami albo *erga omnes*, jak też sanuje wszelkie ewentualne naruszenia prawa, którymi orzeczenie jest dotknięte. Z tego względu jest środkiem wysoce sformalizowanym i wszystkie jej wymagania konstrukcyjne określone w art. 424⁵ § 1 k.p.c. należy interpretować ściśle.

Do tej kategorii wymagań należy uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego dotyczy (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.). Uwzględnienie bowiem skargi i stwierdzenie, że prawomocne orzeczenie jest niezgodne z prawem, ma charakter prejudykatu, gdyż stwarza możliwość dochodzenia od państwa odszkodowania za szkodę wyrządzoną przez jego wydanie. Spełnienie tego wymagania polega na wskazaniu rodzaju i rozmiaru szkody. Wywód ten powinien także zawierać informację dotyczącą czasu jej powstania i określać związek przyczynowy z wydaniem orzeczenia niezgodnego z prawem. Nie jest spełnieniem tego wymagania odwołanie się do szkody niesprecyzowanej kwotowo, hipotetycznej, czy też mogącej powstać w przyszłości (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006 nr 1, poz. 16, z dnia 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 141 i z dnia 27 października 2005 r., V CNP 28/05 niepublikowane). Wskazanie przez skarżącą, że szkodę stanowi nieprzywrócenie pozwanej

posiadania lokalu na podstawie wyroku posesoryjnego z dnia 19 marca 2008 r. oraz pozbawienie możliwości skutecznego domagania się odszkodowania za nienależyte wykonanie umowy najmu nie spełnia powyższych wymagań.

Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę, że każde wymaganie przewidziane w art. 424⁵ § 1 k.p.c. ma charakter samoistny, powinno być zatem spełnione samodzielnie, niezależnie od innych wymagań. Przepis ten wyraźnie odróżnia podstawy skargi od wskazania przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne, zatem skarga musi zawierać każdy z tych elementów przedstawiony odrębnie (postanowienia z dnia 20 lipca 2005 r., IV CNP 1/05 oraz z dnia 18 stycznia 2006 r., III CNP 21/05, nie publ.).

Same wady postępowania poprzedzającego wydanie skarżonego orzeczenia, wytykane w ramach podstaw, nie zawsze powodują niezgodność orzeczenia z prawem (por. art. 424⁴ k.p.c.), a jeśli nawet tak się dzieje, to przepisy wskazane jako naruszone w ramach podstaw nie muszą być – i często nie są – tożsame z przepisami (przepisem), z którym orzeczenie jest niezgodne. Z tych przyczyn, zważywszy także na względy czysto normatywne, tj. na konstrukcję art. 424⁵ k.p.c., należy przyjąć, że nie stanowi spełnienia wymagania przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c. odwołanie się do przepisów wskazanych jako podstawy skargi.

Można też zauważyć, że podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów i oceny dowodów. Zakaz kwestionowania oceny dowodów oznacza, że skarżąca nie mogła skutecznie podnieść obrazy art. 233 § 1 k.p.c., a zatem zgłoszone przez nią zarzuty dotyczące prawa materialnego należało odnieść do ustaleń faktycznych zaskarżonego wyroku (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).

Ponadto aby skarga mogła zostać uwzględniona naruszenie prawa musi mieć kwalifikowany, elementarny oraz oczywisty charakter i tylko w takim wypadku zaskarżonemu orzeczeniu można przypisać cechy bezprawności w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c.

Skarżąca błędnie interpretuje stosunek wyroku posesoryjnego do petytoryjnego. Ochrona posesoryjna zapobiega tylko samowoli i dlatego inne znaczenie ma wyrok służący ochronie prawa własności.

W judykaturze utrwalony jest od dziesięcioleci pogląd, że egzekucja wszczęta na podstawie tytułu wykonawczego wydanego w procesie o przywrócenie posiadania podlega umorzeniu po uprawomocnieniu się wyroku rozstrzygającego w sporze petytoryjnym pozytywnie o prawach pozwanego w poprzednim procesie posesoryjnym. Wyrok ten stanowi zdarzenie przewidziane w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 1945 r. II C 810/45, PiP 1946, nr 5-6, poz. 220).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

db